

Satversmei atbilst norma par Ieslodzījuma vietu pārvaldes lēmuma nepārsūdzamību

2014. gada 10. jūnijā Satversmes tiesa ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2013-18-01 „Par Latvijas Soduzpildes kodeksa 56.³ panta trešās daļas sestā teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam”.

Ieslodzījuma vietu pārvaldes lēmums attiecībā uz notiesātā nodarbināšanu ārpus ieslodzījuma vietas nav pakļaujams administratīvās tiesas kontrolei

Apstrīdētā norma (slīprakstā)

Latvijas Soduzpildes kodeksa 56.³ pants noteic kārtību, kādā notiesātā persona var saņemt atļauju tikt nodarbinātai par samaksu, paredzot, ka tam ir nepieciešams brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka rīkojums. Ja šajā rīkojumā ietverts atteikums nodarbināt notiesāto, rīkojumu var apstrīdēt Ieslodzījuma vietu pārvaldē. Savukārt *Ieslodzījuma vietu pārvaldes lēmums nav pārsūdzams.*

Augstākā juridiska spēka norma

Satversmes 92. panta pirmais teikums: „Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Mārtiņā Ēča konstitucionālās sūdzības. Mārtiņš Ēcis ir lūdzis atļauju strādāt ārpus cietuma teritorijas, taču ir saņēmis atteikumu. Viņš pauž uzskatu, ka apstrīdētā norma, kas liedz apstrīdēt tiesā Ieslodzījuma vietu pārvaldes lēmumu, nesamērīgi ierobežo viņa tiesības uz taisnīgu tiesu.

Tiesas secinājumi un lēmums

Par apstrīdētās normas vērtēšanas apjomu

Satversmes tiesa norādīja, ka tās uzdevums, izskatot lietu pēc personas konstitucionālās sūdzības, izvērtēt tādas normas konstitucionalitāti, kura faktiski ir aizskārusi personas pamattiesības. Šādā gadījumā būtiska nozīme ir faktiskajiem apstākļiem, kuros norma ir

aizskārusi pieteikuma iesniedzēja pamattiesības. Tādējādi Satversmes tiesa apstrīdēto normu vērtēja tiktāl, ciktāl tā attiecas uz ieslodzīto personu nodarbināšanu ārpus ieslodzījuma vietas. [10]

Par personas pamattiesību aizskārumu

Satversmes tiesa norādīja, ka apstrīdētā norma jāvērtē kopsakarā ar Administratīvā procesa likumu, proti, ir jānoskaidro, vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes lēmums ir atzīstams par administratīvo aktu. Lai to noskaidrotu, Satversmes tiesa vērtēja, vai pārvaldes lēmums pieņemts attiecībā uz iestādei īpaši pakļautu personu un vai tas būtiski ierobežo pamattiesības.[11]

Satversmes tiesa atzina, ka ieslodzītā persona ir iestādei – ieslodzījuma vietai – īpaši pakļautā persona. [11.1]

Satversmes tiesa vērtēja, vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes lēmums būtiski aizskar personas pamattiesības, kas ir noteiktas Satversmes 106. pantā – tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darba vietu. [12] Tiesa atzina, ka šīs pamattiesības uz ieslodzītām personām attiecas vienīgi tiktāl, ciktāl šo tiesību izmantošana savienojama ar soda izpildes režīmu un mērķi. Satversmes 106. pants neietver ieslodzīto personu tiesības brīvi izraudzīties darba vietu ārpus ieslodzījuma vietas. [12.2]

Turklāt Satversmes tiesa konstatēja, ka pieteikuma iesniedzējs ir maldīgi pieņēmis, ka Latvijas Soduzpildes kodekss ļauj ieslodzītos nodarbināt pie darba devēja ārpus cietuma teritorijas. Pie darba devēja ārpus cietuma teritorijas var nodarbināt vienīgi tos notiesātos, kuri sodu izcieš atklāta tipa cietumā. [13.1]

Tādējādi Satversmes tiesa secināja, ka Ieslodzījuma vietu pārvaldes lēmums attiecībā uz notiesātā nodarbināšanu ārpus ieslodzījuma vietas būtiski neaizskar personas pamattiesības un tādējādi šis lēmums ir atzīstams par iestādes iekšējo lēmumu, nevis administratīvo aktu, un nav pakļaujams administratīvās tiesas kontrolei. [14]

Līdz ar Satversmes tiesa atzina, ka apstrīdētā norma **atbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.**

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams, tas stāsies spēkā tā oficiālās publicēšanas dienā. Sprieduma teksts ir pieejams Satversmes tiesas mājas lapā.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt Satversmes tiesā izskatāmās lietas faktisko apstākļu izpratni. Tā nav uzskatāma par sprieduma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Līna Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze

Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv

67830748, 29813216